

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۱/۱۴

محمد صالح گردش

واژه رادنگه

کلمه «رادنگه» یکی از کلمه های اوستایی ست و این واژه در هات 46 بند های 13 و 17 آمده و به معنی آمادگی گرفته شده، و در توضیح افزوده شده است:

بخدمت آماده بودن و در راه دین جانفشانی کردن و فداکاری کردن مراد است. ر.ک: (یادداشتهای گات ها ص 294). من در اثر «چند کلمه در ابیات رودکی» در باره کلمه «تنج» و مصدر «تنجیدن» در زبان پارسی نگاشته ام و ریشه آن را واژه «تنگ» در زبان پشتو و مصدر «تنگیدل» در آن زبان دانسته ام.

در این جا می افزایم که کلمه تنگ در زبان پشتو و مصدر این واژه در آن زبان از ریشه همین واژه اوستایی رادنگه خواهد بود و قسمی که خواننده گرامی از لحاظ ادایی و نیز معنایی متوجه شده باشد، کاملاً واضح ست که رادنگه اصل و ریشه واژه تنگ و مصدر آن در زبان پشتو خواهد بود.

مصدر «تنگیدل» در زبان پشتو نیز به معنای محکم شدن و آماده شدن، «تنگبنت» به معنای مستحکم و «راتنگه» به معنای آماده شدن و محکم شدن در بیان «راتنگه شه» در بعضی مواقع خاص کاربرد دارد، چنان که در حالت تعجیل و شتاب زدگی بیان می گردد. «را» در چنین حالتی به صورت پیشوندی به کار گرفته می شود، البته پیشوندی ست برای تأکید بر تعجیل انجام امری. این که پور داود کلمه «راد» را که در بسا جا های اوستا آمده و آن را به معنی نگهدار گرفته است چنان که در هات 29 بند 9 و هیأت «راد» را که در پاره 23 یسنا 9 آمده، شوهر معنی کرده است و این که در توضیح، کلمه رادنگه را از مصدر راد می داند، ر.ک: (یادداشت های گاتها، ص50)، موافق نیستیم. به

نظر من واژه راد در جاهای مختلف اوستا به معنای راه، رهبر و پیشوا خواهد بود، و واژه تنگ در زبان پشتو، همان هیأت برجا مانده واژه رادنگه در اوستا به نظر می رسد، البته با پیشوند «را» چنان که در مواقع استثنایی با واژه تنگ در زبان پشتو نیز به کار می رود. واژه راد (راد) را که پورداود در پاره 23 یسنا 9 به معنی شوهر گرفته است از آنجا موافق نیستیم که در زبان بهدینان، شوهر همشیره را «خور میره» می گفته اند و «میره» (میره) به طور واضح در زبان پشتو به معنی شوهر است. ر.ک: (واژه خونگهر، همین اثر)

د پانو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی